

De tekstsoort en het tekstdoel aanduiden (vraag 1a)

- Er bestaan verschillende soorten teksten. Gedichten en verhalen hebben de bedoeling je te ontspannen en je te laten genieten van het lezen. Bij informatieve teksten leer je iets bij en een reclametekst wil je overtuigen om iets te kopen. Een instructie helpt je om iets te maken of om een probleem op te lossen.

Lees de teksten aandachtig.

Kruis in de tabel (op de volgende bladzijde) aan om welke tekstsoort het gaat.

Duid ook telkens aan waarom de auteur de tekst heeft geschreven.

Tekst 1

Ze zag de giechelende blikken van de jongens. Mirabella stak haar kin de hoogte in. Ze liep recht door een plas. Knipperde niet één keer met haar ogen toen de grootste jongen op de speelplaats in haar oor schreeuwde: 'Wat ben jij voor een raar spook!?' Mirabella liep gewoon door.

Meer lezen?
Stefan Boonen
Antoon & Mirabella
Clavis, 2000

Tekst 2

Als de melk bij de fabriek aankomt, wordt ze gewogen, gekeurd, gereinigd en gepasteuriseerd. Pasteuriseren wil zeggen dat de melk wordt verhit (tot 50-60 °C), om zo veel mogelijk bacteriën te doden. Bacteriën kunnen ziekten verwekken. Als er ook maar één pak niet aan de eisen voldoet, wordt alle melk van die dag weggegooid.

Meer lezen?
Li-Fang-Ling
De bonte koe
Zuidnederlandse uitgeverij, 1990

Tekst 3

Papa, ga jij je maar eens scheren.

En mama, doe jij iets met je haar.

Of hou je bezig met elkaar.

Maar kom niet gauw terug.

Wat hier gebeurt is strikt privé.

Achter deze deur wordt iets

geregeld tussen mij en de wc.

Meer lezen?
Frank Adam
Waarom ik altijd nee zeg
Querido, 2001

Tekst 4

Op grote voet

Tom Boddingham uit Groot-Brittannië valt op. Hij slaapt niet in bed of in zijn slaapzak. Hij ligt in zijn pantoffel. De voeten van Tom zijn nogal bijzonder. Tom heeft maat 47,5 aan de ene voet. Voor de andere voet past enkel 49,5. Tom bestelde pantoffels in China, maar het bedrijf vergat een komma in de bestelling. Tom kan nu slapen in zijn ene pantoffel. Die is twee meter lang. Zijn andere 'gewone' pantoffel staat ernaast.

De kleine wablieft, 9 november 2011

	tekst 1	tekst 2	tekst 3	tekst 4
Welke tekstsoort?				
een verhaal				
een reclametekst				
een stripverhaal				
een brief				
een gedicht				
een krantenartikel				
een informatieve tekst				
een instructie				
Waarom schrijft de auteur deze tekst?				
Om je te ontspannen.				
Om je iets te doen kopen.				
Om je informatie te geven.				
Om je te leren hoe je iets kunt maken.				

Een zin aanvullen met een bijvoeglijk naamwoord (vraag 1)
Bij een gegeven zelfstandig naamwoord passende bijvoeglijke naamwoorden schrijven (vraag 2)
Woordsoorten benoemen (vraag 3)

Zelfstandige naamwoorden zijn namen van personen, dieren, planten en dingen: *jongen, meisjes, giraf, rozen, potlood, gras, auto's* ... Je kunt er 'de' of 'het' voor zetten.

Bijvoeglijke naamwoorden gebruiken we om aan te duiden hoe iets of iemand is. Een bijvoeglijk naamwoord zegt iets over een zelfstandig naamwoord.

Het staat meestal voor het zelfstandig naamwoord waar het bij hoort, bv. Een brave jongen.

Soms staat het alleen in een zin waarin gezegd wordt hoe het onderwerp is, bv. De jongen is braaf.

Lidwoorden staan altijd bij een zelfstandig naamwoord: een man, de man, het kind. Er zijn drie lidwoorden: *de, het, een*.

De meeste **werkwoorden** zeggen wat er met het onderwerp gebeurt of wat het onderwerp doet: *Ik schrijf een verhaal*. Sommige werkwoorden verbinden het onderwerp met wat / hoe het onderwerp is: *Ik (ond.) ben stout. Het verhaal (ond.) is spannend*.

Lees deze zinnen.

Schrijf de lidwoorden, de bijvoeglijke naamwoorden, de zelfstandige naamwoorden en de werkwoorden in de juiste kolom van de tabel.

- De grootste leeuw brult.
- Het grappige kaboutertje lacht.
- Het kleine meisje heeft een nieuwe pop.

lidwoord	bijvoeglijk naamwoord	zelfstandig naamwoord	werkwoord
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

Een zin aanvullen met een bijvoeglijk naamwoord (vraag 1)
Bij een gegeven zelfstandig naamwoord passende bijvoeglijke naamwoorden schrijven (vraag 2)
Woordsoorten benoemen (vraag 3)

Zelfstandige naamwoorden zijn namen van personen, dieren, planten en dingen: *jongen, meisjes, giraf, rozen, potlood, gras, auto's* ... Je kunt er 'de' of 'het' voor zetten.

Bijvoeglijke naamwoorden gebruiken we om aan te duiden hoe iets of iemand is. Een bijvoeglijk naamwoord zegt iets over een zelfstandig naamwoord.

Het staat meestal voor het zelfstandig naamwoord waar het bij hoort, bv. Een brave jongen.

Soms staat het alleen in een zin waarin gezegd wordt hoe het onderwerp is, bv. De jongen is braaf.

Lidwoorden staan altijd bij een zelfstandig naamwoord: een man, de man, het kind. Er zijn drie lidwoorden: *de, het, een*.

De meeste **werkwoorden** zeggen wat er met het onderwerp gebeurt of wat het onderwerp doet: *Ik schrijf een verhaal*. Sommige werkwoorden verbinden het onderwerp met wat / hoe het onderwerp is: *Ik (ond.) ben stout. Het verhaal (ond.) is spannend*.

Vul de juiste vorm van het bijvoeglijk naamwoord in.

Voorbeeld: Het laken is *proper*. → Het *propere* laken.

- Het brood is *lekker*. → Het _____ brood.
- Het verhaal is *spannend*. → Het _____ verhaal.
- De schoenen zijn *nat*. → De _____ schoenen.

En nu omgekeerd!

- De aardappelen zijn _____. → De *warme* aardappelen.
- De pels is _____. → De *zachte* pels.

Een zin aanvullen met een bijvoeglijk naamwoord (vraag 1)
Bij een gegeven zelfstandig naamwoord passende bijvoeglijke naamwoorden schrijven (vraag 2)
Woordsoorten benoemen (vraag 3)

Zelfstandige naamwoorden zijn namen van personen, dieren, planten en dingen: *jongen, meisjes, giraf, rozen, potlood, gras, auto's* ... Je kunt er 'de' of 'het' voor zetten.

Bijvoeglijke naamwoorden gebruiken we om aan te duiden hoe iets of iemand is. Een bijvoeglijk naamwoord zegt iets over een zelfstandig naamwoord.

Het staat meestal voor het zelfstandig naamwoord waar het bij hoort, bv. Een brave jongen.

Soms staat het alleen in een zin waarin gezegd wordt hoe het onderwerp is, bv. De jongen is braaf.

Lidwoorden staan altijd bij een zelfstandig naamwoord: een man, de man, het kind. Er zijn drie lidwoorden: *de, het, een*.

De meeste **werkwoorden** zeggen wat er met het onderwerp gebeurt of wat het onderwerp doet: *Ik schrijf een verhaal*. Sommige werkwoorden verbinden het onderwerp met wat / hoe het onderwerp is: *Ik (ond.) ben stout. Het verhaal (ond.) is spannend*.

Zoek bij elk zelfstandig naamwoord vier passende bijvoeglijke naamwoorden.

het paard

de trui

De tekstsoort en het tekstdoel aanduiden (vraag 1a)

- Er bestaan verschillende soorten teksten. Gedichten en verhalen hebben de bedoeling je te ontspannen en je te laten genieten van het lezen. Bij informatieve teksten leer je iets bij en een reclametekst wil je overtuigen om iets te kopen. Een instructie helpt je om iets te maken of om een probleem op te lossen.

Lees de teksten aandachtig.

Kruis in de tabel (op de volgende bladzijde) aan om welke tekstsoort het gaat.

Duid ook telkens aan waarom de auteur de tekst heeft geschreven.

Tekst 1

Ze zag de giechelende blikken van de jongens. Mirabella stak haar kin de hoogte in. Ze liep recht door een plas. Knipperde niet één keer met haar ogen toen de grootste jongen op de speelplaats in haar oor schreeuwde: 'Wat ben jij voor een raar spook!?' Mirabella liep gewoon door.

Meer lezen?
Stefan Boonen
Antoon & Mirabella
Clavis, 2000

Tekst 2

Als de melk bij de fabriek aankomt, wordt ze gewogen, gekeurd, gereinigd en gepasteuriseerd. Pasteuriseren wil zeggen dat de melk wordt verhit (tot 50-60 °C), om zo veel mogelijk bacteriën te doden. Bacteriën kunnen ziekten verwekken. Als er ook maar één pak niet aan de eisen voldoet, wordt alle melk van die dag weggegooid.

Meer lezen?
Li-Fang-Ling
De bonte koe
Zuidnederlandse uitgeverij, 1990

Tekst 3

Papa, ga jij je maar eens scheren.

En mama, doe jij iets met je haar.

Of hou je bezig met elkaar.

Maar kom niet gauw terug.

Wat hier gebeurt is strikt privé.

Achter deze deur wordt iets

geregeld tussen mij en de wc.

Meer lezen?
Frank Adam
Waarom ik altijd nee zeg
Querido, 2001

Tekst 4

Op grote voet

Tom Boddingham uit Groot-Brittannië valt op. Hij slaapt niet in bed of in zijn slaapzak. Hij ligt in zijn pantoffel. De voeten van Tom zijn nogal bijzonder. Tom heeft maat 47,5 aan de ene voet. Voor de andere voet past enkel 49,5. Tom bestelde pantoffels in China, maar het bedrijf vergat een komma in de bestelling. Tom kan nu slapen in zijn ene pantoffel. Die is twee meter lang. Zijn andere 'gewone' pantoffel staat ernaast.

De kleine wablieft, 9 november 2011

	tekst 1	tekst 2	tekst 3	tekst 4
Welke tekstsoort?				
een verhaal	X			
een reclametekst				
een stripverhaal				
een brief				
een gedicht			X	
een krantenartikel				X
een informatieve tekst		X		
een instructie				
Waarom schrijft de auteur deze tekst?				
Om je te ontspannen.	X		X	
Om je iets te doen kopen.				
Om je informatie te geven.		X		X
Om je te leren hoe je iets kunt maken.				

Een zin aanvullen met een bijvoeglijk naamwoord (vraag 1)
Bij een gegeven zelfstandig naamwoord passende bijvoeglijke naamwoorden schrijven (vraag 2)
Woordsoorten benoemen (vraag 3)

Zelfstandige naamwoorden zijn namen van personen, dieren, planten en dingen: *jongen, meisjes, giraf, rozen, potlood, gras, auto's* ... Je kunt er 'de' of 'het' voor zetten.

Bijvoeglijke naamwoorden gebruiken we om aan te duiden hoe iets of iemand is. Een bijvoeglijk naamwoord zegt iets over een zelfstandig naamwoord.

Het staat meestal voor het zelfstandig naamwoord waar het bij hoort, bv. Een brave jongen.

Soms staat het alleen in een zin waarin gezegd wordt hoe het onderwerp is, bv. De jongen is braaf.

Lidwoorden staan altijd bij een zelfstandig naamwoord: een man, de man, het kind. Er zijn drie lidwoorden: *de, het, een*.

De meeste **werkwoorden** zeggen wat er met het onderwerp gebeurt of wat het onderwerp doet: *Ik schrijf een verhaal*. Sommige werkwoorden verbinden het onderwerp met wat / hoe het onderwerp is: *Ik (ond.) ben stout. Het verhaal (ond.) is spannend*.

Lees deze zinnen.

Schrijf de lidwoorden, de bijvoeglijke naamwoorden, de zelfstandige naamwoorden en de werkwoorden in de juiste kolom van de tabel.

- De grootste leeuw brult.
- Het grappige kaboutertje lacht.
- Het kleine meisje heeft een nieuwe pop.

lidwoord	bijvoeglijk naamwoord	zelfstandig naamwoord	werkwoord
<u>de</u>	<u>grootste</u>	<u>leeuw</u>	<u>brult</u>
<u>het</u>	<u>grappige</u>	<u>kaboutertje</u>	<u>lacht</u>
<u>het</u>	<u>kleine</u>	<u>meisje</u>	<u>heeft</u>
<u>een</u>	<u>nieuwe</u>	<u>pop</u>	

Een zin aanvullen met een bijvoeglijk naamwoord (vraag 1)
Bij een gegeven zelfstandig naamwoord passende bijvoeglijke naam-
woorden schrijven (vraag 2)
Woordsoorten benoemen (vraag 3)

✦ **Zelfstandige naamwoorden** zijn namen van personen, dieren, planten en dingen: *jongen, meisjes, giraf, rozen, potlood, gras, auto's* ... Je kunt er 'de' of 'het' voor zetten.

Bijvoeglijke naamwoorden gebruiken we om aan te duiden hoe iets of iemand is. Een bijvoeglijk naamwoord zegt iets over een zelfstandig naamwoord.

Het staat meestal voor het zelfstandig naamwoord waar het bij hoort, bv. Een brave jongen.

Soms staat het alleen in een zin waarin gezegd wordt hoe het onderwerp is, bv. De jongen is braaf.

Lidwoorden staan altijd bij een zelfstandig naamwoord: een man, de man, het kind. Er zijn drie lidwoorden: *de, het, een*.

De meeste **werkwoorden** zeggen wat er met het onderwerp gebeurt of wat het onderwerp doet: Ik schrijf een verhaal. Sommige werkwoorden verbinden het onderwerp met wat / hoe het onderwerp is: Ik (ond.) ben stout. Het verhaal (ond.) is spannend.

Vul de juiste vorm van het bijvoeglijk naamwoord in.

Voorbeeld: Het laken is *proper*. → Het *propere* laken.

- Het brood is *lekker*. → Het lekkere brood.
- Het verhaal is *spannend*. → Het spannende verhaal.
- De schoenen zijn *nat*. → De natte schoenen.

En nu omgekeerd!

- De aardappelen zijn warm. → De *warme* aardappelen.
- De pels is zacht. → De *zachte* pels.

Een zin aanvullen met een bijvoeglijk naamwoord (vraag 1)
Bij een gegeven zelfstandig naamwoord passende bijvoeglijke naam-
woorden schrijven (vraag 2)
Woordsoorten benoemen (vraag 3)

✦ **Zelfstandige naamwoorden** zijn namen van personen, dieren, planten en dingen: *jongen, meisjes, giraf, rozen, potlood, gras, auto's* ... Je kunt er 'de' of 'het' voor zetten.

Bijvoeglijke naamwoorden gebruiken we om aan te duiden hoe iets of iemand is. Een bijvoeglijk naamwoord zegt iets over een zelfstandig naamwoord.

Het staat meestal voor het zelfstandig naamwoord waar het bij hoort, bv. Een brave jongen.

Soms staat het alleen in een zin waarin gezegd wordt hoe het onderwerp is, bv. De jongen is braaf.

Lidwoorden staan altijd bij een zelfstandig naamwoord: een man, de man, het kind. Er zijn drie lidwoorden: *de, het, een*.

De meeste **werkwoorden** zeggen wat er met het onderwerp gebeurt of wat het onderwerp doet: *Ik schrijf een verhaal*. Sommige werkwoorden verbinden het onderwerp met wat / hoe het onderwerp is: *Ik (ond.) ben stout. Het verhaal (ond.) is spannend*.

Zoek bij elk zelfstandig naamwoord vier passende bijvoeglijke naamwoorden.

bijvoorbeeld
bruine oude wollen warme

het paard

snelle dure groene vuile

de trui

